

Nr. 4(138)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2023. gada 3. aprīlis

IZVĒLIES BŪT POZITĪVAM

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Ikvienā cilvēkā ir gan labais, gan sliktais. Un tikai no paša cilvēka ir atkarīgs, kurš ņems virsroku. Tas var izpausties darbos, vārdos, domās. Jā, arī domas ir tās, kuras ir jāšargā no sliktā. Piemēram, domājot «viss ir un būs slikti», cilvēks piesaista negatīvo un neapzināti sāk rīkoties tā, ka tiešām piedzīvo nepatīkamas lietas. Bieži vien tieši jauninājumi mūsos rada nedrošību, ko izraisa nezināšana. Viss ierastais šķiet drošs, tāpēc daudzi cilvēki pretojas un pat baidās no pārmaiņām. Daļēji tas ir tāpēc, ka cilvēks pats jūtas par sevi nepārlicināts. Tas ir normāli. Cits jautājums: vai ar to tiek galā?

Mūsu bibliotēkas krājumā ir jauka bērnu grāmatiņa par diviem suņiem, kas savā dzīvē piedzīvojuši lielas pārmaiņas. Viens savā

dzīves laikā mainījis valsti, kurā dzimis, otrs — patversmes būri nomainījis uz lielu māju. Suņi, tāpat kā cilvēki, izjūt nemieru pārmaiņu dēļ. Šiem suņiem paveicās, jo nonāca mīlošā ģimenē, kurā rūpējas ne tikai viens par otru, bet arī par citiem.

Suņu piedzīvojumus grāmatiņā «**Pipara un Pērles piedzīvojumi. Sarkankrūtītis nepatīkšanās**» aprakstījusi viņu saimniece Laura Krūmiņa-Zvaigzne.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka grāmatiņu izdevusi Braila rakstā. Tās atvēršanas svētki notiks **13. aprīlī plkst. 10.00** bibliotēkas lasītavā Rīgā, kad ar mazajiem lasītājiem tiksies gan autore, bet arī viena no stāsta varonēm — Pērle. Uz svētkiem īpaši aicināti pirmsskolas un sākumskolas audzēkņi. Pēc pacietīgas stāsta noklausīšanās, mazie apmeklētāji varēs samīļot Pērli. Šī būs lieliska iespēja dzīvē satikt kādas grāmatas varoni.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

NO ČAULAS PIE CILVĒKIEM

Viktors Suponenkovs

LNerB Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītājs

Izzināt un izprast sevi, lai liktu lietā Radītāja dotās spējas un talantus, allaž ir bijis manas dzīves vadmotīvs. Dzīve, kā paša ro-

kām veidots eksperiments, ir «dvēseles alķīmijas» adepta pamatuzdevums.

Esmu pabeidzis 66. vidusskolu. Kad sastapos ar pirmo turpmākā ceļa izvēles nepieciešamību, priekšroku devu palīdzošajām profesijām. Pabeidzu Rīgas 5. medicīnas skolu un ieguvu izglītību, pateicoties kurai daudzus

gadus strādāju par diabēta pacientu apmācības speciālistu. Dažus gadus esmu lolojis ceļību iegūt dvēseļu lietpratēja (psihologa) profesiju un tamdēļ biju iestājies LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē. Studiju laikā piedzīvoju īstu iedvesmu, kā arī daudz spēka un zināšanu smēlos no sev jauna avota — bibliotēkas, kurā pavadīju teju visu savu no lekcijām brīvo laiku. Sapnis par jaunu profesiju nepiepildījās, taču tā vietā studijas ievirzīja manas domas filozofiskā gultnē, kas lika tiekties pēc ideju pasaules dārgumiem.

Sāka veidoties plaša starp lietām, ko daru ikdienā, kur pildīju ļoti strikti noteiktas funkcijas medicīnas sistēmā, kuras darba metodes ne vienmēr likās tās labākās, un lietām, kas patiesi interesēja un aizņēma prātu un sirdi brīvajā laikā. Dvēsele sāka nemitīgi sūtīt pieprasījumu Visumam, lai tas iedala tai piemērotāku vietu šai pasaulē. Kā atbilde nāca doma par darbu bibliotēkā, kur savulaik biju piedzīvojis daudz brīnišķīgo atklājumu brīžus.

Pabeidzot studijas Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledžas bibliotēku informācijas speciālista programmā, kārtīgu iesvētīšanu arodā guvu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Periodikas nodaļā, kur strādāju ar milzīgajiem avižu gada komplektu foliantiem bibliotēkas vecajās telpās Vecrīgā. Tad sekoja LNB Sīkiespieddarbu nodaļa nu jau Gais-

mas pilī, Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēka un, no februāra man ir paveicies iepazīties ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lietpratēju brīnišķīgo kolektīvu un tās draugiem lasītājiem un kļūt par šīs sadarbības dalībnieku bibliotēkas lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja lomā. Pēc savas klusās ikdienas mazajā filiālbibliotēkā pēkšņi nokļuva notikumu virpulī. Te pieredzu daudz jaunu atklājumu par profesiju, par cilvēkiem un sevi pašu. Sāku izvērtēt savu gatavību iziet no čaulas pie cilvēkiem un iesaistīties kādā no radošajiem pasākumiem, ko veido kolēģi, kā arī sāku radīt pats ko vērtīgu un interesantu.

Lielākais balsts, kas palīdz man pilnveidoties, ir radošas nodarbes: transformējošā zīmēšana, kas manā rīku arsenālā ieņem pirmo vietu — tai es veltu krietnu daļu sava brīvā laika. Pašlaik atrodos šīs metodes apguves procesā un nupat pamanīju lielu lēcieni savos darbos — no bērnišķīgi plakanām bildēm uz telpiskām un ar enerģiju piepildītām. Vēl viena radoša nodarbe, kuru plānoju apgūt šopavasār — transformējošu pasaku radīšana un stāstīšana. Pēc attiecīgā kursa apguves labprāt iepazīstināšu ikvienu mūsu bibliotēkas draugu ar to — kopīgi veidosim jaunu stāstījumu, pārveidojot sevi, savu uztveri un dzīves notikumus.

Uz tikšanos Latvijas Neredzīgo bibliotēkā!

TIKŠANĀS VIETU MAINĪT NEDRĪKST

Ilze Kārklīna

LNERB Liepājas filiālbibliotēkas vadītāja

Pirms pieciem gadiem saulainā maija pēcpusdienā LNERB Liepājas filiālbibliotēkas lasītavā pirmajā tikšanās reizē pulcējās mūsu čaklākie audiogrāmatu lasītāji. Kopš tā laika literatūras gardēži tiek regulāri — šobrīd katra mēneša pēdējā piektdienā plkst. 14.00, un pavada laiku aizraujošās sarunās par literatūru, izlasītajām grāmatām vai audiogrāmatu jaunumiem.

Šodien ar tehnoloģijām pārņemtajā pasaulē cilvēki pieraduši lasīt tikai īsziņas un ātri pārskriet pāri populārāko ziņu virsrakstiem. Tādēļ sastapt īstu grāmatu lasītāju vienmēr ir patīkams pārsteigums. Turklāt tādu, kas vēlas par tām runāt un diskutēt ar citiem, un, kas var būt vēl jaukāk, kā sastapt līdzīgi domājošus cilvēkus? Liepājas filiālbibliotēkas audioliteratūras pulciņš vieno tieši šādus ļaudis. Krūzītēs kūp tēja vai kafija, kāds gardumiņš kopējai omulībai un sarunas var sākties. Pulciņam ir savs kodols — ilggadējie pastā-

vīgie dalībnieki, bet vienmēr laipni gaidīti ir arī «nejaušie literatūristi» — lasītāji, kas lasa grāmatas parastajā iespaidā vai tie, kuri tikko iepazinuši grāmatu burvību un vēlas par to parunāt. Katras tikšanās beigās vienojamies par tēmu nākamajai reizei. Tēmas ir bijušas visdažādākās — gan dalījums žanros, gan valstīs, gan konkrētu autoru grāmatas, klasika utt. Katram pasākumam tiek sagatavota informācija un audio ieskaņotās literatūras saraksts par attiecīgo tēmu. To arī izmantojam par pamatu sarunām un diskusijām. Pasākumu vada bibliotekāre, bet tālāk saruna notiek brīvā veidā, proti, ja kādam ir ko teikt, tas runā. Parasti pasākumos valda komfortabli līdzsvarota noskaņa ikvienam, jebšu, vieniem patīk vairāk runāt, bet citiem klausīties. Audioliteratūras pulciņam ir sava audiogrāmatu vērtēšanas sistēma — «piecas puķes». Diskutējot vienojamies par piešķiramo puķu daudzumu un dažkārt šādos brīžos emocijas mēdz kļūt visai vētrainas. Kompromiss galu galā tiek panākts lietojot skaitļus aiz komata, piemēram, «4,83 puķes».

Grāmatu vērtēšana nav tikai jautra un interesanta laika pavadīšana, bet noder arī tīri praktiski bibliotekāra ikdienā, iesakot literatūru citiem bibliotēkas lietotājiem. Šajās tikšanās reizēs arī visi kopā mācāmies un iegūstam prasmes izteikt savu viedokli, spēju

vērtēt un argumentēt, arī ieklausīties citos, analizēt un kritiski domāt, kas nav mazsvarīgi mēģinot orientēties mūsdienu plašajā informācijas gūzmā. Ikvienam ir iespēja atklāt iepriekš nezināmus autorus, darbus vai literāros žanrus. Daži atzinuši, ka nu spējot novērtēt arī tos žanrus, par kuriem pirms tam nav interesējušies — un tikai tāpēc, ka citi pulciņa biedri pamudinājuši to darīt. Piedaloties audioliteratūras pulciņa sarunās, cilvēks pārdomā ne tikai grāmatu, bet arī dalās ar savu personīgo lasītāja pieredzi. Tomēr viens nerakstīts likums sarunās tiek ievērots — līdz galam neizpaust sižetu un, vēl jo vairāk, beigas, ja visi grāmatu nav lasījuši, tātad — lai nezustu intriga. Parasti pasākums ilgst aptuveni divas stundas, bet dažkārt sarunas ievēlās un aiziet pa savām pilnīgi neparedzamām kļāču taciņām.

Rezumējot var teikt, ka mūsu audioliteratūras pulciņš ir jautra, patīkama un izklaidējoši kulturāla pieredze cilvēkiem, kuri lasa grāmatas.

Šis pulciņš un citi pasākumi, šī kopā būšana, kas notiek LNERB Liepājas filiālbibliotēkā ir ļoti nozīmīga un vērtīga mūsu nelielajai vietējai kopienai. Tādēļ ir svarīgi šo trauslo mikrosistēmu saglabāt un nepazaudēt laikā, kad reorganizējot bibliotēku daudz kas tiek pārskatīts un optimizēts.

IESKATS GRĀMATĀ

SKRASTIŅA SPOGULIJA

Edijs Fuksis

BRN Braila raksta redaktors

Gada sākumā Braila rakstā iznāca Līviņas Dūmiņas grāmata «Artūra Skrastiņa Spoguļija», kas ietilpst 6 sējumos. Neskatoties uz grāmatas apjomu, tā lasās viegli, jo ir ļoti interesanta. Tāpat kā pats Artūrs Skrastiņš.

«Artūrs Skrastiņš ir radoša nemiera gars, kuram tik ļoti piestāv nevietā novalkātais zvaigznes tituls, un tikai viņš pats zina, cik viegli ir uzlēkt pie jebkuras mākslas debesīm un cik grūti ir tur atrasties pastāvīgi. Te ar talantu vien ir par maz — nepieciešams darbs, veiksmē, prasme tikt pāri zaudējumiem, neapmaldīties skatītāju un kritiķu mīlestībā un daudz kas cits,» — tā

par galveno varoni grāmatas priekšvārdā stāsta teātra zinātniece Ieva Struka.

Ideja par Artūra Skrastiņa biogrāfiju Līvījai Dūmiņai radās brīdī, kad aktierim bija trīsdesmit gadi. 2020. gada septembrī izskanējušajā radio raidījumā «Kultūras rondo», skaidrojot grāmatas nosaukumu, Līvija Dūmiņa atklāja, ka spoguļa ideja bijusi skaidra diezgan ātri. Viņa teica: *«Kad es sāku vākt materiālus kopā un veidot kompozīciju, sapratu, ka kaut kas nav. Veidojas ne tā, kā man patika. Vienā brīdī sapratu, ka visi viņa nospēlētie tēli ir dzīvi, un viņi visi tajā telpā, tajā «spogulijā» ir. Ne visi, bet viņi sāka uz mani reaģēt, dažs slēpās, dažs nāca pretī ļoti bravūrīgi, dažs man bija ļoti jāmeklē. Bet tā ir tā mūsu kopīgā telpa, kurā ir viņa nospēlētie tēli, kurā mēs ejam kopā un piedzīvojam to vēlreiz.»*

Grāmatā iekļautas Artūra kolēģu, ģimenes locekļu un draugu domas, kas ļāva aktierim par sevi uzzināt daudz jauna, kā arī iepazīt savus kolēģus no citas puses.

Man personīgi Artūrs Skrastiņš asociējas ne tikai ar teātri, bet arī ar dažādiem raidījumiem televīzijā: ar projektu «Tev tuvumā», ar animācijas seriālu «Simpsoniem», kur ieskaņota viņa balss un, protams, ar TV3 šovu «Es mīlu tevi, Latvija».

Kad uzzināju par šo grāmatu, sākumā nedomāju, ka tajā būs tik daudz interesantu faktu un liecību. Zināju, ka Artūra biogrāfija ir ļoti daudzšķautņaina, bet ka tik plaša, to ne! Ja palūkojas mūsdienās, šķiet

nav daudz aktieru, par kuriem tādā, salīdzinoši īsā laikā, varētu uzrakstīt tik daudz.

Izdot grāmatu «Artūra Skrastiņa Spoguļija» Braila rakstā ieteicu 2021. gadā un šobrīd esmu priecīgs, ka tagad tā ir nonākusi pie lasītājiem. Strādājot pie grāmatas, daudz uzzināju par Artūra Skrastiņa biogrāfiju, par viņa ieguldīto darbu, kā arī iepazīnu viņu kā dvēselisku cilvēku.

Grāmata iesākas ar leģendām apvīto stāstu par Artūra Skrastiņa vecākiem. Abi vecāki bija ārsti, kas strādāja Aizputes slimnīcā, kur vēlāk arī iepazīnās. Neskatoties uz sarežģītajām attiecībām ar tēvu, mātes pārdzīvojumiem un dzīvesvietas maiņu, Artūrs Skrastiņš bērnību Aizputē turpina uzskatīt par ideālo pasauli. Par to viņš saka: «Man ir viedoklis par savu bērnību, tas bieži saduras ar faktiem, kas to nojauc. Bet es pie tā izmisīgi turos, jo man ir svarīgi, lai manas pasakas tēli — tēvs, mamma — saglabātos kā *a priori* labie.»

Grāmatas autore ir ieguldījusi milzīgu darbu Artūra Skrastiņa biogrāfijas un radošās darbības pētīšanā. Pateicoties grāmatai, lasītājam pamazām var rasties personības un aktiera portrets, kas, iespējams, palīdzēs izprast nozīmīgas liecības par Dailes teātra režisoriem un kolēģiem.

Izlasot grāmatu, lasītājiem radīsies lielāka interese par teātri un kino. Grāmata ļauj iepazīt radošo dzīvi. Tā nav tikai par vienu personību, bet gan par dzīves jēgpilnu, radošu, darbīgu, auglīgu, dzīvošanu.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.